

Lunds Universitet
Språk -och Litteraturcentrum
Filmvetenskap
Vejleder: Anders Marklund
2013-06-05

Maritte Nicole Tønnes Sørensen
FIVK01

Hamases Børn

En Analyse af Samfundsmæssige Overbevisninger i *Pioneers of Tomorrow*

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	2
1.1 Tidligere forskning.....	3
1.2 Materiale.....	5
1.3 Disposition.....	7
2. Historisk overblik over Israel-Palæstina konflikten.....	7
3. Uløselige Etnonationale konflikter og samfundsmæssige overbevisninger.....	9
3.1 Uløselig etnonational konflikt (IEC).....	9
3.2 Psykologiske dynamikker i IEC.....	10
3.2.1 Coping mekanismer: samfundsmæssige overbevisninger.....	10
4. Analyse.....	16
4.1 Farfour og jøden.....	17
4.2 Mise-en-scene.....	17
4.3 Samfundsmæssige overbevisninger og dialogen.....	20
4.3.1 Negative og positive attributter (dehumanisering og patriotisme).....	20
4.3.2 Offerrollen.....	22
4.3.3 Ejerskab, legitimering, delegitimering.....	24
4.3.4 Den homogene gruppe.....	25
4.4 Pioneers of Tomorrow og hverdagen.....	26
5. Konklusion.....	27
6. Litteraturliste.....	29

1. Indledning

I min bacheloropgave har jeg som overordnet emne valgt medier og børn. Hvordan påvirker medier børn? Dette er ingen ny diskussion, men jeg ønsker at sætte den i en samfundsmæssig kontekst, nemlig et konfliktramt land. Jeg har valgt Israel og Palæstina, da jeg, ligesom mange andre, ønsker at forstå bare en brøkdel af hvorfor denne konflikt, aldrig synes at kunne løses, og gennem flere generationer har været en del af hverdagen, for de mennesker der lever i området. Flere forskere inden for mange forskellige akademiske felter har beskæftiget sig med konflikten, og filmvidenskab er ingen ny spiller på banen, fokus ligger dog oftest på, hvordan konflikten formidles i film rettet til et mere voksent publikum. Jeg vil derfor se nærmere på medier rettet mod børn i Gaza, Palæstina.

Medier primært rettet mod børn i et konfliktramt område er et overset men vigtigt område at beskæftige sig med, ikke kun inden for filmvidenskab, men også i en konfliktmæssig sammenhæng. Under en konflikt forsvinder børnene ikke væk fra samfundet og i en langvarig konflikt, må de også lære at tilpasse konflikten ind i deres hverdag. Hvordan dette kan ske, har forsker Daniel Bar-Tal undersøgt. Daniel Bar-Tal er professor i psykologi ved Tel Aviv universitet. Han bevæger sig, primært inden for socialpsykologien.¹ Jeg ønsker at ud fra Daniel Bar-Tals teori om societal beliefs, at analysere *Pioneers of Tomorrow* (2007-2009), et Hamas produceret børneprogram der sendes primært i Gaza. Daniel Bar-Tals bruger begrebet societal beliefs, hvilket jeg har valgt at oversætte til samfundsmæssige overbevisninger. Teorien er et bredt rammeværk, der kan bruges i filmanalyse, for at udpege faktorer der kan være med til at bibeholde allerede eksisterende overbevisninger i et samfund.

Jeg har valgt at bruge en teori der normalt bruges til at undersøge hvordan mennesker, i en konflikt, opbygger og opretholder deres samfundsmæssige overbevisninger, omkring deres narrativer, i forhold til identitet og tilknytning til samfundet. Jeg vil undersøge om det er muligt, at overføre teorien til analyse af film og medier, for på den måde at sætte film og medier i en sociokulturel kontekst i lande og områder der er i konflikt.

Fokus i dette projekt ligger altså på medier rettet mod børn i Gaza, da disse er en gruppe i samfundet, der tit kan overses i en langvarig konflikt. Samtidig er den næste generation, som skal føre samfundet videre. Derfor er det interessant, at undersøge om det er muligt, ud fra Bar-Tals teori, at identificere samfundsmæssige overbevisninger i børneprogrammer.

---

¹ <http://www.tau.ac.il/~daniel/biog.html> 29-05-2013

1.1 Tidligere forskning

Hvordan medier påvirker børn er et omdiskuteret emne. Meget forskning er blevet egnet til at undersøge hvilken skadeeffekt, medier har på børn, specielt børn som passive tilskuere, hvor en effekt kan ses/måles direkte ved, for eksempel aggressiv adfærd.

Et kendt eksperiment omhandlende mediers effekt på børn og deres aggressivitet, og om dette kommer til udtryk i deres adfærd, er Albert Banduras Bobo-doll eksperiment fra 1977. Her så børn individuelt en film, hvor en voksen slog en bobo-doll og fik positiv respons. Efter filmen fik barnet lov til at være alene i et legerum, hvor der fandtes forskelligt legetøj, blandt andet en bobo-doll. I de fleste tilfælde agerede barnet aggressivt over for dukken. Ud over denne film hvor den voksne blev belønnet, var der oprettet kontrolgrupper, hvor slaget mod dukken fik negativ respons, og grupper som slet ikke så film. Børnene i disse grupper var mindre tilbøjelige til at agere aggressivt over for dukken.²

Teorien betegnes som social indlæring, og meget forskning har senere gået på, at enten bevise eller modbevise denne teori. Social indlæring handler kort fortalt om, at børn observerer og er deltagende i sociale situationer, og herigennem lærer hvilke konsekvenser, en hvis opførsel medfører.³ En del forskere har gjort opmærksom på faktorer, der kan have en afgørende betydning for udfaldet af resultatet. En af kritikpunkterne rettet mod Banduras teori, om social indlæring, er at eksperimentet var udført i et laboratorium. Dette kan have betydning for hvordan udfaldet bliver. Banduras forsøg viser, at i den situation og under de givne omstændigheder som eksperimentet blev udført under, var der et primært udfald. Der blev desuden ikke taget højde for hvilken social baggrund børnene i forsøget havde. Om de kom fra hjem hvor aggressiv adfærd i forvejen blev belønnet, det må dog antages at vold som opdragelsesstil i hjemmet, ikke var lige så unormalt i 1977, som det er i vores del af verden i dag, Forsøgene viste heller ikke om, den direkte aggressive adfærd havde betydning for barnets adfærd fremadrettet. Hvad ville der ske med resultatet hvis eksperimentet, for eksempel blev udført i barnets hjem, under vante forhold? Banduras eksperiment har ført til meget videre forskning inden for udviklingspsykologien, og har bidraget til at åbne op for forskning, der omhandler mediers effekt på børn.⁴

Dog er det ikke kun den direkte effekt på børn, som aggressiv adfærd, der er blevet undersøgt. Der er lavet undersøgelser, som viser at medier både kan have kortvarig og langvarig effekt på børn, når det kommer til frygt og hvad der skræmmer børn. En del af denne forskning

---

² Livingstone, Sonia, "Media audiences, interpreters and users" i *Media audiences*. (red.) Gillespie, Marie,. Maidenhead: Open University Press, 2005. s. 24

³ Cole, Michael, Cole, Sheila R. & Lightfoot, Cynthia. *The development of children*. 7. ed. New York: Worth Publishers, 2013. s. 25

⁴ Livingstone, Sonia, "Media audiences, interpreters and users", 2005. s. 25

bygger på Jean Piages teori om kognitiv indlæring. Hvordan et barn lærer og opfatter verden, er tæt knyttet sammen med barnets alder, hvilket ses i undersøgelser af hvad der skræmmer et barn.⁵ I 3-7 års alderen er det synlige stimuli der skræmmer mest, mens børn i 8-11 års alderen er modtagelige overfor mere abstrakte stimuli. Et eksempel hvor dette ses, er en undersøgelse, hvor børn så tv-showet *The Incredible Hulk*. Undersøgelsen viser, at børn fra 3-5 års alderen udtrykte mere frygt, når Dr. Bruce Banner havde forvandlet sig til Hulk, mens børn i 9-11 års alderen udtrykte mest frygt, når Dr. Bruce Banner, som almindeligt menneske, var i fare.⁶

I forsøget ses og måles frygten direkte, men frygt der kan opstå, når et barn ser noget i tv, kan have en langvarig effekt. Der er lavet retrospektive undersøgelser, hvor voksne fortæller, at de op til et år efter at have set en uhyggelig film, eller lignende, har været bange, og at de til dels stadig er det i dag. Det handler for det meste om angst for genstande, folk eller specielle figurer. I nogle tilfælde har det medført søvn-og spiseproblemer.⁷

For det meste er den forskning der er lavet omkring hvordan medier kan påvirke børn, centreret omkring en negativ effekt. Dog findes der en række undersøgelser, der ser på hvornår medier kan have en positiv effekt på børn. Det amerikanske børneprogram *Sesame Street* er et af de programmer, der er forsket i, i forhold til hvordan børns indlæring, omkring tolerance, kan promoveres. Programmets mål er at være både uddannende og lære sociale færdigheder fra sig. Undersøgelser af børn der har set *Sesame Street* viser, at de udviser større parathed med hensyn til at starte i skole, end børn der ikke har set programmet, samt større tolerance overfor deres medmennesker.⁸

I artiklen, ”The educational impact of Rechov Sumsum/Shara’a Simsim: A Sesame Street television series to promote respect and understanding among children living in Israel, the West Bank, and Gaza”, publiceret i 2003, er tilgangen dog anderledes. Her undersøges den positive effekt, som et specielt designet børneprogram, rettet til israelske, palæstinensisk-israelske og palæstinensiske børns, har på deres opfattelse af andre grupper. Resultatet viser, at der kan måles en positiv effekt hos både de israelske og palæstinensisk-israelske børn, mens der ikke skete nogen større ændring i det stereotype billede, de palæstinensiske børn havde af jøder. Denne artikel benytter sig af Daniel Bar-Tals teori om samfundsmæssige overbevisninger. Teorien har derfor før vist sig anvendelig til, at diskutere hvordan medier påvirker børn og barnet som tilskuer, inden for det forholdsvis uudforskede område, der beskæftiger sig med de muligheder (og begrænsninger)

---

⁵ Custers, Kathleen; Van den Bulck, Jan. ”Clinical practice. Fear effects by media”, *European Journal of Pediatrics*. 2012. s. 614

⁶ Custers; Van den Bulck. ”Clinical practice. Fear effects by media”. 2012. s. 614

⁷ Custers; Van den Bulck. ”Clinical practice. Fear effects by media”. 2012. s. 614

⁸ Kirkorian, Heather L.; Wartella, Ellen A; Anderson, Daniel R. ”Media and Young Children's Learning”, *The Future of children*, 2008, Vol. 18, No. 1. s. 47

medier og film kan have i et konfliktramt område. Min tilgang er dog anderledes, eftersom jeg laver en teoretisk analyse af tv-klip, og ikke måler hvilken effekt tv-programmet har.

1.2 Materiale

I forbindelse med mine studier i freds- og konfliktvidenskab, blev jeg præsenteret for en teori af Daniel Bar-Tal. Bar-Tal identificerer faktorer, der er med til at fastholde en konflikt, og teorien gør opmærksom på, hvordan konflikten er forankret i alle dele af samfundet. Konflikten findes altså ikke kun på elite niveau, men strækker sig til alle niveauer i samfundet. Daniel Bar-Tal har sammen med Nadim N. Rouhana, skrevet artiklen, ”Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts: The Israeli-Palestinian Case” (1998). Artiklen gennemgår, hvad der er vigtigt at søge efter, når man undersøger, hvorfor Israel-Palæstina konflikten aldrig synes, at kunne løses. Det er disse faktorer, jeg vil inddrage i en analyse af filmklip, produceret og distribueret i Gaza.

Mit primære materiale består af videoklip fra *Pioneers of Tomorrow*. Dette program blev sendt første gang i 2007. Det er et børneprogram, der sendes i Gaza og er Hamas-venligt.⁹ I Gaza bor der cirka 1.4 mio mennesker, hvor halvdelen af disse er under 15 år.¹⁰ Den Hamas-styrede tv-station Al Aqsa har produceret programmet fra 2007 frem til 2009/10. Om der er tale om ti eller 500.000 børn, der har set programmet, findes der ingen information om, men at producenterne har valgt at bruge penge på at producere og sende programmet over en længere periode, må tyde på at der eksisterede et publikum.

Det har ikke været muligt for mig at finde en hel udsendelse af programmet, og jeg har taget mine forbehold i min søgen efter programmet, eftersom programmet er koblet til Hamas, som USA, siden 1997, har kategoriseret som en terrororganisation.¹¹ Det kan i værste fald få konsekvenser for mig, hvis jeg bevæger mig ind på hjemmesider der promoverer Hamases politik, eller er direkte koblet til Hamas. Der eksisterer en risiko for at blive blacklistet af USA, som jeg ikke har lyst til at løbe.

Klip fra programmet er tilgængelige via youtube og på NGO hjemmesiden www.memri.org. Organisationen MEMRI (The Middle East Media Research Institute) er en ikke-statslig organisation, med hovedkontor i Washington DC, hvis fokus ligger på at oversætte medier i Mellemøsten, så resten af verden kan tage del i medierne.¹² Selvom organisationen selv udtaler at

⁹ http://www.nytimes.com/2008/04/01/world/middleeast/01hamas.html?pagewanted=1&_r=0&ref=middleeast 16-02-2013

¹⁰ Moore, Donald J. ”Gaza's Children. The innocent victims of wartime violence”. American Press Inc 2008 s. 16

¹¹ <http://www.state.gov/j/ct/rls/other/des/123085.htm> 21-05-2013

¹² <http://www.memri.org/about-memri.html> 17-02-2013

de er neutrale, er det tydeligt at se, at de har en vis tendens til at være pro Israel, eftersom meget af deres medie oversættelse omhandler medier, der udtrykker stærke holdninger mod Israel.¹³

Organisationen har fået en del kritik for deres oversættelser af *Pioneers of Tomorrow*, og flere eksperter har udtalt, at deres oversættelser har været forkerte.¹⁴ Dette sår mistro omkring neutraliteten af MEMRI, men dog har jeg stadig valgt at analysere klip fra *Pioneers of Tomorrow*, da det stadig er muligt at identificere samfundsmæssige overbevisninger, selvom jeg skal være på vagt overfor oversættelsen. *Pioneers of Tomorrow* kan kategoriseres som værende propaganda mod vesten, promovning af antisemitiske budskaber og indoktrinering af fundamentalistiske tankemønstre. Klippet indeholder dog også kulturelle- og samfundsmæssige aspekter. De klip, der er tilgængelige, via youtube og MEMRI, indeholder materiale der underbygger MEMRIs argumentation, om Hamas indoktrinering af palæstinensiske børn. Dele af de præcis samme klip, går dog udover dette og behandler centrale emner, som for eksempel hvilke konsekvenser det kan have, at være under besættelse, dog meget ensidigt.

Det meste af det sekundære materiale jeg bruger, er artikler og bøger, der bevæger sig inden for udviklingspsykologien og socialpsykologien. Dette er nødvendigt for at forstå, hvordan børn lærer og hvordan de bliver påvirket af deres omgivelser, i form af opbyggelsen af deres identitet. Andet information har jeg indsamlet gennem nyhedsartikler og dokumentarfilm.

1.3 Disposition

Teoridelen, i denne opgave, kommer til at være stor, eftersom den indeholder mange aspekter, der skal inkluderes. Inden jeg starter på nogen form for redegørelse, giver jeg først et kort overblik over Israel-Palæstina konflikten. Dette er nødvendigt, for at forstå en videre redegørelse af den teori jeg benytter mig af. For at kunne analysere de klip jeg har valgt ud, redegør jeg for de mest centrale begreber i Daniel Bar-Tals teori og giver et kort indblik i børns læring, for at vise at Bar-Tals teori også går at overføre til hvordan børn udvikler sig. Efter redegørelsen, vil jeg identificere samfundsmæssige overbevisninger i programmet *Pioneer's of Tomorrow*. Jeg vil komme med flere eksempler på hvordan de forskellige samfundsmæssige overbevisninger, kommer til udtryk i programmet. Til slut følger en konklusion.

---

¹³ <http://www.memri.org/about-memri.html> 22-05-2013

¹⁴ <http://www.factsontheground.co.uk/2007/05/14/memri-and-its-mickey-mouse-translation/> 14-05-2013

2. Historisk overblik over Israel-Palæstina konflikten

Det kan diskuteres hvornår konflikten egentlig startede i Israel-Palæstina, men for ikke at have en gennemgang af udvikling i Mellemøsten helt tilbage til jødedommen og islams fremkomst, starter jeg lidt længere fremme, nemlig i det 19. århundrede.

I slutning af det 19. århundrede begyndte zionismen at vokse frem. Der skete sammenstød mellem lokale palæstinensere og jødiske indvandrere, der ønskede at opbygge en jødisk stat. På grund af den arabiske kultur og nationalisme der allerede fandtes i området, opstod der spændinger mellem de to grupper. Begge grupper følte ejerskab over den palæstinensiske jord, og de to nationalistiske tankemønstre kunne ikke forenes. Spændingerne i konflikten øgedes, da flere og flere jøder immigrerede til Palæstina, og palæstinenserne modsatte sig denne indvandring.¹⁵

I 1947, efter 2. verdens krig, indførte FN en to-stats løsning, og Palæstina blev delt i to områder. Dette resulterede i en regulær krig mellem de to grupper. Palæstinenserne afviste total FN resolutionen, mens jøderne etablerede en selvstændig stat i 1948. Fem arabiske stater erklærede krig mod, hvad der nu blev betegnet som, Israel.¹⁶

Efter krigen kom palæstinensisk territorium under kontrol af Jordan og Syrien og 80 procent af palæstinenserne, der levede på israelsk jord, flygtede til de omkringliggende lande. Denne ordning gjaldt frem til 1967, hvor der igen udbrød krig med Israel på den ene side, og Egypten, Jordan og Syrien på den anden side. Denne krig resulterede i, at resten af Palæstina kom under Israels kontrol. Israel erklærede også dele af øst-Jerusalem for værende deres hovedstad, og påtvang israelsk statsborgerskab til arabere, der boede i disse dele af byen. Både Gaza og Vestbredden forblev under israelsk besættelse kontrolleret af militæret. Samtidig med besættelsen begyndte israelere at bosætte sig i disse områder, og disse bosættelser er noget der stadigvæk finder sted.

Siden krigen i 1967 har palæstinenserne kæmpet for en selvstændig stat, hvilket resulterede i de to intifadaer. Den første intifada opstod i 1987 og den anden i 2000.¹⁷

I 1993 resulterede forhandlinger, initieret af det internationale samfund, i Oslo fredsaftalen. Fredsaftalen adresserede vigtige punkter der skulle forhandles, såsom de jødiske bosættere i Gaza og på Vestbredden, spørgsmål om Jerusalem, samt muligheden for palæstinensiske flygtnings tilbagevenden og hvor grænsen skulle gå mellem den israelske og palæstinensiske stat. Dog gik forhandlingerne i stå, da Israel i 1996 fik en ny regering, og de to sider blev voldsomt uenige om,

---

¹⁵ Bar-Tal, Daniel; Rouhana, Nadim N. "Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case", *American Psychologist*, Vol. 53, No. 7, 1998. s. 762

¹⁶ Bar-Tal; Rouhana "Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case". 1998. s. 762

¹⁷ Bar-Tal; Rouhana "Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case". 1998. s. 726f.

hvad målet med forhandlingerne skulle være.¹⁸

I 2000 udbrød der igen uroligheder. Den anden intifada. Her kæmpede israelsk militær mod palæstinensiske demonstranter. I 2002 begyndte Israel opførelsen af den mur, der skulle beskytte israelerne mod terrorangreb. Den internationale domstol i Hagg har dømt opbyggelsen af muren som værende i strid med folkeretten, og mere end 150 lande i FN's generalforsamling har fordømt opbyggelsen af muren, dog uden resultat.

I 2006 blev Hamas folkevalgt, som den ledende regering i Gaza. Dette gør situationen i området endnu mere kompliceret, da Hamas, som tidligere nævnt, betegnes som en terrororganisation af USA.¹⁹ I vinteren 2008/2009 udbrød der igen væbnet kamp mellem Israel og Palæstina. Denne gang var der raketangreb fra begge sider, og en del civile palæstinenserne omkom i kampene.²⁰ I skrivende stund er der stadig ikke fundet en løsning på konflikten. Men Palæstina, der kæmper for at opnå en anerkendt selvstændig stat, har opnået opbakning fra en del FN lande.²¹

3. Uløselige Etnonationale konflikter og samfundsmæssige overbevisninger

For at forstå hvad samfundsmæssige overbevisninger er, er det vigtigt at se på den kontekst de opstår i. Områder hvor der opstår disse stærke samfundsmæssige overbevisninger, er som regel kendetegnet ved uløselige etnonationale konflikter. Eftersom disse to begreber hænger sammen, vil jeg gennemgå, hvad der er kendetegnende ved en etnonational konflikt, og samtidig vise hvorfor Israel-Palæstina konflikten, kan betegnes som sådan. På denne baggrund er det muligt at lave en redegørelse for de samfundsmæssige overbevisninger, der findes i Palæstina.

Ved at fastslå at konflikten i området, kan betegnes som en uløselig etnonational konflikt, åbner det mulighed for at anvende Bar-Tals teori om samfundsmæssige overbevisninger og identificere disse i mine videoklip. Ved at overføre denne teori, fra kulturpsykologien, til film og medieanalyse, er det muligt at se hvordan film, der bliver produceret og distribueret i konfliktramte områder, indeholder budskaber der afspejler samfundet, og på denne baggrund diskutere hvordan de forankrer sig i individet i samfundet, allerede i en tidlig alder. Videre er det muligt at diskutere hvilke konsekvenser dette kan have. Afsnittets teoretiske ramme er centreret omkring artiklen

¹⁸ Bar-Tal; Rouhana "Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case". 1998. s. 763

¹⁹ <http://www.un.org/News/Press/docs/2006/sc8624.doc.htm> 29-05-13

²⁰ <http://www.hrw.org/en/features/israel-gaza> 29-05-13

²¹ <http://www.un.org/News/Press/docs/2012/ga11317.doc.htm> 29-05-13

”Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts: The Israeli-Palestinian Case”, 1998, skrevet af Daniel Bar-Tal og Nadim N. Rouhana.

3.1 Uløselig etnonational konflikt (IEC)

I dette kommende afsnit, forklare jeg hvad en *uløselig etnonational konflikt* indebærer. Dette er er begreb oversat fra engelsk. For at gøre det mere overskueligt bruger jeg forkortelsen IEC. Dette står for den engelske betegnelse Intractable Ethnonational Conflict.

IEC omhandler oftest eksistentielle og fundamentale behov som anerkendelse og sikkerhed, hvilket ligger til grund for eksistens og overlevelse både for individ, samfund og befolkning som helhed, og strækker sig derfor ud til mange fasetter i samfundet fra det politiske til det kulturelle liv.²² IEC skal den minimum havde været til stede i én generation, men oftest overføres den gennem flere generationer. Dette betyder, at der udvikles dybt forankrede fordomme, og at den kollektive hukommelse i samfundet bliver påvirket af konfliktrelaterede hændelser, og både samfundet og individet integrerer konflikten. Vigtigheden af IEC for et samfunds medlemmer ses ved, at tanker omkring konflikten er let tilgængelige. Det ses ikke kun hos individer, men også i statslige institutioner. I medier og i den intellektuelle elite er konflikten også et centralt emne.²³

Parter i en IEC oplever tit konflikten som zero-sum. Med zero-sum menes, at der ikke kan fremkomme et resultat, hvor begge parter vinder, altså der findes en taber og en vinder – men intet kompromis. Det er ikke muligt at løse problemet mellem egenregruppen og ”de andre”, fordi gruppernes kollektive narrative kolliderer. Hver side betragter deres mål som essentielt for at overleve, og kan derfor ikke indoperere modpartens mål ind i egne overvejelser om fred, da dette betyder, at man udsætter sin egen gruppe for fare.²⁴

Vold og trusler om vold findes i IEC. Volden kan ses som skruen uden ende. Et voldeligt angreb fra den ene gruppe legitimerer oftest vold fra den anden gruppe. Volden betyder, at der kan ske store forflytninger af folk, menneskeliv går tabt og bygninger bliver ødelagt. Men det er ikke kun de fysiske skader, der er en del af konflikten. Volden er med til at placere konflikten centralt i samfundet, og truer folks eksistens. Der opstår frygt, og denne frygt bliver en del af dagligdagen, da det ikke er klart hvor og hvornår, der vil ske et voldeligt angreb. Denne frygt videreføres til yngre generationer, eftersom den er central for konflikten, og information om vold et let tilgængelig.²⁵

²² Bar-Tal; Rouhana”Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case”. 1998. s. 761

²³ Bar-Tal; Rouhana”Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case”. 1998. s. 762

²⁴ Bar-Tal; Rouhana”Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case”. 1998. s. 762

²⁵ Bar-Tal; Rouhana”Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case”.

3.2 Psykologiske dynamikker i IEC

3.2.1 Coping mekanismer: samfundsmæssige overbevisninger

Mennesker der lever i IEC, som palæstinenserne og israelerne udvikler mekanismer til at håndtere stress, frygt og tab, der findes i dagligdagen, disse mekanismer betegnes som coping mekanismer. At udvikle coping mekanismer, gør det derfor muligt at integrere sig i samfundet på en konflikts præmisser. Disse coping mekanismer, er med til at forme samfundsmæssige overbevisninger. Disse betegner hvad medlemmer i et samfund definerer sig selv ud fra. Det omhandler karakteristika, strukturer og udviklingsprocesser i et samfund, og indeholder en lang liste af overbevisninger (samfundsmæssige mål, selv-billeder, normer/værdier, billeder af andre grupper, ens egen gruppe osv.).²⁶ Når disse overbevisninger bliver formet, bliver de en del af hvad Bar-Tal kalder etos. Etos reflekterer de samfundsmæssige overbevisninger, som giver et samfund dets mest dominante karaktertræk, og disse bliver igen reflekteret ud i gruppens narrativer og reproducere de samfundsmæssige overbevisninger, der delvist er blevet skabt ud fra hvordan mennesker i en konflikt, forsøger at integrere konflikten ind i hverdagslivet.²⁷

Narrativitet, det retfærdige mål og legitimitet

Israelerne og palæstinenserens narrativer om hvad der ligger til grund for konflikten, støder frontalt sammen. Det er muligt, at de to sider kan komme overens om historiske hændelse, men hvordan historien fortælles afviger fuldstændigt fra hinanden. Et af de mere åbenlyse eksempler på dette sammenstød mellem narrativer, kan ses i hvordan palæstinenserne og israelerne referere til krigen i 1948. Palæstinenserne omtaler dette som Al-Nakba katastrofen, hvor deres land blev besat af udlændinge, som tvang det palæstinensiske folk til at flygte. Israelerne derimod omtaler denne hændelse som uafhængighedskrigen, hvor jøderne endelig fik deres moderland tilbage efter århundredes besættelse fra omkringliggende arabiske stater. Sammenstødet i disse fakta handler ikke kun om hvad der skete, men strækker sig til navne, sprog, centrale personer, grunden til en hændelse og hvor ansvaret ligger.²⁸

For hver gruppe kan konflikten ses som et sammensat tankemønster, baseret på erfaringer. Med andre ord et kognitivt skema, der indopererer samfundsmæssige overbevisninger, som er

---

1998. s. 762

²⁶ Bar-Tal; Rouhana "Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case". 1998. s. 765

²⁷ Bar-Tal, Daniel, 2000. Shared Beliefs in a Society. California: Sage Publications, Inc. 2000. s. xv

²⁸ Bar-Tal; Rouhana "Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case". 1998. s. 763

modstridende med dem fra den anden gruppe. Begge gruppers nationale narrativer er i grunden baseret på den anden gruppe, og sat i en konfliktmæssig kontekst. Begge grupper nægter den anden gruppes samfundsmæssige overbevisninger, og på den måde regenererer de hele tiden sig selv. Hvis israelerne accepterer palæstinenserne's narrativer, skyldbelægger de sig selv, og gør hele opførelsen af Israel til et land bygget ud af synd, eftersom de har jaget et andet folk væk. Hvis palæstinenserne derimod skulle acceptere israelernes narrativer, skulle de ryste hele deres kulturelle og historiske identitet af sig, da det vil betyde at de altid har været indvandrere i et andet land, og i bund og grund ikke har nogen national, kulturel eller historisk identitet, som et forenet palæstinensisk folk.²⁹

En af de samfundsmæssige overbevisninger der findes i Israel og Palæstina, er ideen om et retfærdigt mål. For palæstinenserne handler dette retfærdige mål, normalt, om at få selvstændighed over Gaza og vestbredden, samt at lade palæstinensiske flygtninge vende tilbage til Palæstina. Dog findes der organisationer, som Hamas, har givet udtryk for et mål om at få hele Palæstina tilbage, som før 1947/48.³⁰

Begge grupper opfatter deres egen gruppe som værende den eneste legitime ophavsmand til Israel-Palæstina. Ud fra palæstinenserne's billede af jøderne, som et indvandre folkefærd, har jøderne ikke nogen legitim ret til at kræve Palæstina som deres land. Denne eksklusivitet findes i begge grupper, og fører til at de begge fornægter den anden gruppes idé om hvem landet tilhører. Dette betyder at de to grupper ser på hinanden som værende illegitime i forhold til ophavsret. Denne bevidsthed om at den anden gruppe mener at have krav på landet, kan ligge til grund for frygten for at miste, ikke kun sit hus, men også sit hjemland og derigennem sin nationale identitet. Denne frygt er med til at skabe en følelse af hele tiden at være en truet gruppe.³¹ At begge grupper føler en eksklusiv ret til landet, gør at forhandlinger omkring landet ikke kan give andet resultat end at én gruppe vinder og en anden gruppe taber, altså zero-sum.

Religion og samfundsmæssige overbevisninger

Det kommer nok ikke som en overraskelse for nogen, at religion spiller en rolle i denne konflikt. Men religion er blevet mere politiseret i konflikten, og ligger i nogle tilfælde til grund for voldelige handlinger.³² Dette er der eksempler på i dokumentarfilmen *To die in Jerusalem* (2007, instrueret af Hilla Medalia), der fortæller historien om en palæstinensisk pige, der udfører et selvmordsangreb i

²⁹ Bar-Tal; Rouhana "Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case". 1998. s. 763

³⁰ *Pioneers of Tomorrow* <http://www.youtube.com/watch?v=lvctWbwN3Q0> 06/11/13

³¹ Bar-Tal; Rouhana "Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case". 1998. s. 763

³² Bar-Tal; Rouhana "Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case". 1998. s. 764

Israel, samt i Louis Theroux tv-dokumentar *Ultra Zionists*, fra 2011, hvor Louis Theroux, besøger forskellige jødiske bosættere. I begge film retfærdiggøres deres handlinger ud fra deres religion, men årsagen til at de udfører deres handlinger, er at opnå et specielt politisk resultat (et frit Palæstina/et frit Israel).

Samtidig anser begge grupper Israel-Palæstina for at være det hellige land, og specielt Jerusalem er helligt for begge grupper, da der findes både Grædemuren, en af jødernes helligste pladser, og Al-Aqsa, som Muhammed kom til fra Mekka.³³ Denne politiseringen af religionen, spreder sig i samfundet, og gør det umuligt at skabe kompromiser.

Hamases mål om at skabe en islamisk stat, som inkluderer hele Palæstina, med grænserne før 1947, er også et eksempel på, at deres religiøse overbevisning er med til at rationalisere politiske mål. At religionen er en del af politikken, kan gøre det umuligt at finde en løsning, eftersom resultatet ud fra disse tankemønstre fører til zero-sum.³⁴

Positive og negative attributter og fastholdelsen af samfundsmæssige overbevisninger

Når palæstinenserne ser deres mål som værende retfærdigt, degraderes israelernes legitimitet, og der sker ofte en dehumanisering af dem. Dette sker ved, at de menneskelige egenskaber fjernes hos den anden gruppe. Dette kan være med til at retfærdiggøre vold, og at volden accepteres i samfundet, hvilket er en konsekvens, der er sket i Israel-Palæstina. De-legitimeringen af Israel kan blandt andet ses i den palæstinensiske kultur, i skolesystemet, fra forskellige politiske kanaler og i medierne.³⁵

Det er næsten åbenlyst at når palæstinenserne tillægger israelerne negative egenskaber, fremhæver de egne positive attributter. Der bliver lagt stor vægt på at propagandere disse positive værdier ud i samfundet, det handler både om at fremme de heroiske attributter, som mod og udholdenhed, men også de menneskelige attributter, som troværdighed og retfærdighed. Disse står ofte i skarp kontrast til de værdier, der er tillagt israelerne. Palæstinenserne selvbillede er stærkt positivt, når det kommer til mod, ofrelse for deres hjemland og moralsk overlegenhed. Men selvom palæstinenserne tillægger sig selv positive egenskaber, har de tendens til at sætte sig selv i offerposition. De opfatter sig selv som at være offer for Zionismen, og referer oftest til Palæstina som the "raped homeland". Israel ses som et land der har begået massakre mod den palæstinensiske

³³ *Promises*, Promises Film Project, USA, 2001, Carlos Bolado, B. Z. Goldberg & Justine Shapiro

³⁴ Bar-Tal; Rouhana "Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case". 1998. s. 765

³⁵ Bar-Tal; Rouhana "Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case". 1998. s. 765

befolkning, ødelagt menneskers huse og jaget folk på flugt. Dette etablerer en fundamental følelse af usikkerhed i samfundet, mod Israel.³⁶

I Palæstina hersker der en stærk samfundsmæssig overbevisning, der promoverer patriotisme og samhørighed. Dette sker ved, at palæstinenserne hele tiden bekræfter hinanden og omverdenen i at Palæstina og den palæstinensiske befolkning er loyale og et folkefærd, der ikke er bange for at ofre sig for deres hjemland.³⁷ Denne overbevisning kræver en stærk følelse af samhørighed. Selvom der under en konflikt kan findes intra-gruppe konflikter, bliver disse oftest ignoreret for at opretholde et stærkt fællesskab i hele samfundet, og signalere styrke og udholdenhed mod den anden part, i dette tilfælde Israel.³⁸ Dette bygger på en anden samfundsmæssig overbevisning, nemlig tanken om fred. Dette er det ultimative mål og integrerer en tanke i samfundet, om at være et folkefærd der stræber efter fred og er fredselskende. Det er med til at fastholde et positivt billede af palæstinenserne, og bidrager til et sympatisk selvbillede.³⁹

Ikke nok med at disse samfundsmæssige overbevisninger findes i samfundet, de bliver også fastholdt og forankret under en IEC. Det er normal at samfundsmæssige overbevisninger aktivt bliver forhandlet af medlemmer i et samfund, de evalueres, dømmes og oftest prøver gruppemedlemmer at overbevise andre om rigtigheden af disse overbevisninger.⁴⁰ Men når medlemmer i en gruppe udsættes for stressfulde og truende situationer, sker der en kognitiv frysning. Dette betyder at medlemmerne i en gruppe integrerer bestemte overbevisninger uden at sætte spørgsmålstejn ved dem.

Der kan ske bias udvælgelse, tolkning og selektiv udarbejdelse af information. Medlemmer i en gruppe opsøger altså kun den information, der bekræfter deres allerede eksisterende overbevisninger og afviser information, der kan bryde disse. Når individer kun søger eller bliver udsat for information der stemmer overens med allerede eksisterende overbevisninger, forstærker tolkningen disse overbevisninger. Nye overbevisninger bliver formet på baggrund af allerede eksisterende overbevisninger, hvilket er med til at forankre gamle overbevisninger samt integrere nye. Disse processer forstærker samfundsmæssige overbevisninger, omhandlende den pågående konflikt, og styrker palæstinenserne som gruppe, deres mål, retfærdighedsfølelse og selvbillede, mens det samtidig opretholder fjendebilledet af out-gruppen.⁴¹

³⁶ Bar-Tal; Rouhana "Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case". 1998. s. 766

³⁷ Bar-Tal; Rouhana "Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case". 1998. s.766

³⁸ Bar-Tal; Rouhana "Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case". 1998. s.. 766

³⁹ Bar-Tal; Rouhana "Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case". 1998. s. 766

⁴⁰ Bar-Tal, Daniel, 2000. *Shared Beliefs in a Society*. California: Sage Publications, Inc. s. 154

⁴¹ Bar-Tal; Rouhana "Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case".

De samfundsmæssige overbevisninger jeg vil kigge efter i filmklippene er: det retfærdige mål, legitimering, de-legitimering, dehumanisering, positive attributter til det palæstinensiske folk, negative attributter til jøderne/israellerne og omtale af det palæstinensiske folk, som værende en homogen gruppe, med samme fælles mål.

Børn og samfundsmæssige overbevisninger

Samfundsmæssige overbevisninger bliver en del af et barns opvækst, og er med til at skabe et barns identitet. Etnisk tilhørighed til en speciel etnisk gruppe fremkommer tidligt i livet.⁴² Artiklen ”Social understating in young israeli-jewish, israeli-palestinian, palestinian and jordanian children: moral judgement and stereotypes” viser, at børn fra en tidlig alder (gennemsnitsalderen i undersøgelsen var 5.7 år)⁴³ lærer at identificere andre grupper ud fra kulturelle aspekter, og udelukker herved andre børn på baggrund af national og kulturel identitet.⁴⁴

Hvis et barn lever i et samfund, hvor der findes stærke samfundsmæssige overbevisninger, er der stor sandsynlighed for, at disse bliver en del af barnets egne overbevisninger. Forældre og andre personer der har en betydningsfuld rolle i et barns liv, bekræfter at et barn er palæstinensisk/israelsk, altså barnets etniske tilhørsforhold, men de er også med til at give barnet en følelse af hvem de er, ved at hjælpe dem med at skabe et personligt narrativ omkring barnet selv.⁴⁵ Dette sker, fordi forældre selv påvirkes af den kultur og det samfund, de er en del af, og på den måde kan forældres værdier og samfundsmæssige overbevisninger, internaliseres i et barns narrative selv. Dette er nødvendigvis ikke en bevidst handling, men sker fordi det er sådan forældrene oplever verdenen.⁴⁶

Børn indgår i socialiseringsprocesser, i disse processer søger barnet blandt andet at tilpasse sig samfundet ved, for eksempel at opføre sig som fremtrædende personer i barnets omgangskreds, herved opnår barnet respons på hvilken opførelse, der er passende i samfundet.⁴⁷ Dette er vigtigt, for at blive en del af et samfund, idet dette medlemskab kræver, at mennesker opfører sig efter de sociale normer og regler der findes, og som folk er kommet overens om.⁴⁸

Artiklen ”Gaza's Children. The innocent victims of wartime violence” (2008) påpeger, at

---

1998. s. 766

⁴² Cole; Cole; Lightfoot. *The development of children*. 2013. s. 314

⁴³ Brenick, Alaina; Killen, Melanie (m.fl.). ”Social Understanding in Young Israeli-Jewish, Israeli-palestinian, Palestinian, and Jordanian Children: Moral Judgments and Stereotypes”, i *Early Education & Development*, 2010. 21:6, s. 892

⁴⁴ Brenick; Killen (m.fl.). ”Social Understanding in Young Israeli-Jewish, Israeli-palestinian, Palestinian, and Jordanian Children: Moral Judgments and Stereotypes” 2010. s. 904

⁴⁵ Cole; Cole; Lightfoot. *The development of children*. 2013. s. 316

⁴⁶ Cole; Cole; Lightfoot. *The development of children*. 2013. s. 317

⁴⁷ Cole; Cole; Lightfoot. *The development of children*. 2013. s. 307

⁴⁸ Cole; Cole; Lightfoot. *The development of children*. 2013. s. 473

børn der lever i Gaza ikke lever et normalt liv. De udsættes for psykisk stress i hverdagen, da to af de baser børn har brug for i barndommen, nemlig en følelse af sikkerhed og at kunne være glade, mangler. Det er altså ikke kun de voksne der oplever at deres sikkerhed er truet, som det fremgår af Bar-Tals definition af IEC men også børnene, og det er denne trussel mod deres eksistens, der er en af grundene til, at konflikten forankrer sig allerede i barndommen.

4. Analyse

Israel-Palæstina konflikten strækker sig ud over den politiske arena. Det er en konflikt der har været i gang i flere generationer, og man kan tydeligt se hvordan konflikten har forankret sig i forskellige kulturelle aspekter i samfundet. Dette ses i *Pioneers of Tomorrow*, der er produceret af Hamas. Hamas, er en politisk organisation, der opstod under den første intifada. Den har sine rødder i islam, og stræber efter en islamisk palæstinensisk stat. Som nævnt tidligere, blev Hamas valgt ind i det palæstinensiske parlament i 2006, og har den primære kontrol over Gaza.⁴⁹ I 2006 oprettede Hamas tv-stationen Al-Aqsa. Herfra har de, siden 2007, produceret tv programmet *Pioneers of Tomorrows*. Dette er et tv-program, der omhandler Palæstinas historie, giver et indblik i koran-læsning, tager samtidsrelaterede emner op, og giver børn en mulighed for at ringe ind og fortælle om, hvordan de føler for Palæstina. Programværten er en pige på omkring 12 år Saraa, som gennem programmet har forskellige medværter. Disse medværter er voksne klædt ud i dyrekostumer. Der findes musen Farfour, bien Nahoul og kaninen Assud. De tre dyr optræder også i små filmindslag, der for det meste behandler et centralt emne for Israel-Palæstina konflikten og specielt for den palæstinensiske befolkning.

Efter at have gennemset det meste af *Pioneers of Tomorrow* der er tilgængeligt på youtube, har jeg valgt et klip ud, jeg mener, repræsenterer et bredt udsnit af de emner der behandles i det tilgængelige materiale på youtube. Analysen vil være centreret omkring dette klip. Klippet omhandler karakteren Farfour og hvordan han bliver mishandlet af israelsk politi og dør. Jeg kalder klippet *Farfours og Jøden*.⁵⁰ Senere inddrages to andre klip, for at vise hvordan *Pioneers of Tomorrow* fremstiller hvordan konflikten påvirker befolkningen i dagligdagen. Disse klip, handler om de to andre karakterer. Den ene er bien Nahoul. Han bliver syg og dør, eftersom det ikke er muligt for hans forældre, at køre ham til et hospital, så han kan blive behandlet.⁵¹ Den anden karakter er kaninen Assud. Han dør også, hvilket er en konsekvens af et angreb udført af det

⁴⁹ http://online.wsj.com/article/NA_WSJ_PUB:SB123275572295011847.html 23-05-2013

⁵⁰ *Pioneers of Tomorrow* via http://www.youtube.com/watch?v=m3vGDmdEP_0 11-06-13

⁵¹ *Pioneers of Tomorrow* via <http://www.youtube.com/watch?v=eeii225G-HM> 11-06-13

israelske militær.⁵²

Først vil jeg gennemgå de mest relevante mise-en-scene elementer, i *Farfour og Jøden*, som setting, kostumer og karakterenes agerende,⁵³ hvor samfundsmæssige overbevisninger udtrykkes. Derefter udpege hvor samfundsmæssige overbevisninger udtrykkes gennem dialogen.

4.1 *Farfour og jøden*

Dette klip handler om musen Farfour. Det er sendt den 22. juni 2007, sæson 1 episode 5, original titlen er *Farfour and the Jew*. Han sidder med sin bedstefar udenfor i naturen, et sted i Palæstina. Bedstefaren fortæller om hvordan, jøderne har besat palæstinenserne's jord. Han giver Farfour en nøgle og skødet til deres jord.

Det er en udbredt tradition i de besatte områder, at palæstinenserne har gemt nøgler til deres huse og skøder til den jord man boede på før grænserne blev optegnet i 1947. Man gør dette for at bevise, hvis/når besættelsen ophører, at man har lovlig ret til at befinde sig på et område.⁵⁴

Bedstefaren beder Farfour om at passe på nøglen og skødet, da bedstefaren føler, at han er ved at dø. Han beder også Farfour om ikke at give op i håbet om at få hele Palæstina tilbage. Herefter dør bedstefaren. Farfour sværger, at han vil kæmpe for at få Palæstina tilbage. Der klippes til en anden scene. Her befinder Farfour sig på et kontor sammen med en mand med solbriller, som skal afhøre Farfour. Manden fortæller, at *de* (jøderne) har hørt, at han har fået nøglen og skødet til den besatte jord. Farfour forstår ikke, hvorfra manden ved det, og det vil manden ikke fortælle. Manden fortæller bare, at *de* gerne vil have papirerne, Farfour har fået af sin bedstefar. Farfour vil ikke give manden papirerne, for det er ikke de instrukser, han har fået af sin bedstefar. Manden med solbriller forsøger med blid stemme at overtale Farfour til at udlevere papirerne og siger, at *de* vil betale Farfour en masse penge, hvis han overleverer skødet til dem. Men Farfour nægter, og manden i solbriller bliver vred og slår Farfour.

Manden sætter sig igen, og forsøger igen at overtale Farfour til at overlevere skødet, men Farfour nægter stadig. Manden rejser sig igen og slår Farfour flere gange. Skærmen går i sort, og en tekst fremkommer, hvor der står at Farfour er i fængsel. Nu klippes der til tv-studiet, hvor værten Saraa sidder. Hun ryster på hovedet og fortæller, at *Pioneers of Tomorrow* nu har mistet Farfour, og at han har begået martyrdom.

---

⁵² *Pioneers of Tomorrow* via <http://www.youtube.com/watch?v=Vn0S4oZW05o> 11-06-13

⁵³ Bordwell, David; Thompson, kristen, *Film art: an introduction*, 9. ed, McGraw-Hill, New York, 2010. s. 118

⁵⁴ *Promises*, Promises Film Project, USA, 2001, Carlos Bolado, B. Z. Goldberg & Justine Shapiro

4.2 Mise-en-scene

Kvaliteten af programmet er ikke høj. Det fremgår tydeligt, når man ser programmet, at det er produceret med få midler. I flere af klippene er lydkvaliteten meget skrattende. Der forekommer klip hvor man kan se hvor kulisserne slutter, og i et klip kan man høre hvordan kameramanden griner af en kommentar Saraa kommer med.⁵⁵

Klippet er ca. fire minutter langt, og består af tre scener. Det er tydeligt at se, at de samfundsmæssige overbevisninger der er forankret i samfundet, også kommer til udtryk i dette tv-program. For det meste gennem dialogen. Men de findes også i forskellige mise-en-scene elementer. Blandt andet i setting, kostumer og hvordan karaktererne i programmet opfører sig. Disse elementer i tv programmet *Pioneers of Tomorrow* afspejler hvordan samfundsmæssige overbevisninger udtrykkes i samfundet.

Den første halvdel af klippet, forgår ude i naturen. Naturen repræsenterer Palæstina og formidler ideen om det smukke hjemland, og det er derfor ikke tilfældigt, at denne scene udspiller sig i naturen. Farfour og hans bedstefar snakker om, at Palæstina er et smukt land, og det tilhører palæstinenserne. At de to karakterer sidder udenfor, forstærker den samfundsmæssige overbevisning om ejerskab over Palæstina. Det er ikke kun i *Pioneers of Tomorrow*, at naturen har en positiv rolle, dette er et træk, der forekommer ofte i Palæstinensisk film.⁵⁶

Skuespilleren der giver liv til Farfour, er iført et musekostume, der minder meget om Disneys Mickey Mouse. Farfour har karaktertræk, der minder om et barns. Farfour er nysgerrig og lytter ivrigt, når hans bedstefar fortæller om Tel Al-Rabi' han stiller en masse spørgsmål, som bedstefaren tålmodigt besvarer. Farfours stemme er høj og pibende og bidrager også til at han ikke identificeres med en voksen mand, men muligvis er tænkt som en figur, seerne, i form af børn, kan identificere sig med.

En mus er et lille dyr, men Farfour beviser, gennem sin modstand mod forhørslederen, at mod ikke har noget at gøre med, hvor stor og stærk man er, men om man står op for sig selv og det man tror på. Gennem Farfour, som værende en mus, hentydes det, at selv de mindste, kan kæmpe for et frit Palæstina.

Bedstefaderen har, hvad man kan kalde for traditionelt arabisk tøj på. Han bærer en lang mørk skjorte kjole, har tørklæde på sit hoved, samt en stok og store tykke briller. Han holder også en bønnekæde i sin hånd. Bønnekæden og tørklædet gør, at man kan identificere bedstefaren, som værende en del af det palæstinensiske samfund, da dette er alment forekommende religiøse og

⁵⁵ <http://www.youtube.com/watch?v=-pOBvFhAHbc> 13-05-2013

⁵⁶ Ben-Ziv.Mokad, Yael. "Borders in motion: The Evolution of the Portrayal of the Israeli-Palestinian conflict in Contemporary Israeli Cinema", Talmon & Peleg(red)i *Israeli Cinema. Identities in motion*. University og Texas Press: Austin, 2011. s. 290

kulturelle symboler. Eftersom det er Farfours bedstefar, må man gå ud fra, de har et godt forhold til hinanden. Bedstefaren stoler på Farfour og denne tiltro vises gennem at bedstefaren overgiver skødet og nøglen til familiens land, land de er flyttet fra efter besættelsen. Bedstefarens måde at tale til Farfour viser også, at bedstefaren respekterer ham. Hvis Farfour stiller spørgsmål bliver bedstefaren ikke sur, men forklarer og giver svar på spørgsmålene.

Hele denne scene står i stor kontrast til scenen, der udspiller sig efter bedstefaren er død. Her befinder Farfour sig i et forhørslokale. Denne information får man i en tekst idet scenen skifter. I ”forhørslokalet” (dette ser mest ud til at være et kontor), hænger der et flag på væggen. Flaget minder om det israelske flag, og er placeret for at tydeliggøre for tilskueren, at vi befinder os i et israelsk miljø. Ud over flaget i baggrunden, findes der ikke andre kulturelle, eller religiøse symboler i lokalet.

Forhørslederen står i kontrast til bedstefaren. Hans opførsel over for Farfour, er ikke venskabelig. Han er iklædt et mørkt jakkesæt og solbriller. Solbrillerne skaber distance til manden, eftersom man ikke kan se hans øjne.* Selvom forhørslederen prøver at snakke pænt og i en venlig tone, lyder det mest af alt nedladende over for Farfour. Tit lyder det som om forhørslederen snakker til et lille barn, hvilket står i stærk kontrast til hvordan bedstefaren tiltalte Farfour. Forhørslederens temperament er også modsat bedstefaren, hvis Farfour stiller spørgsmål eller gøre verbal modstand, opfører forhørslederen sig aggressivt over for Farfour, både ved at hæve stemmen, men også gennem fysisk at gøre skade på Farfour. Dette forhør ender med at Farfour dør.

Den sidste scene forgår i et studie. Her sidder den unge vært Saraa. Det fremgår tydeligt af dekorationen i tv-studiet, at programmet er rettet til børn. Væggene er lavet af kæmpe puslespilsbrikker i forskellige farver og med dyremotiver på, som sad Saraa i et legeland. Kontrasten bliver betydelig i forhold til det lokale hvor Farfour blev forhørt, og kontrasten mellem hvem der er god og ond understreges. Det negative billede af israelerne opretholdes, mens det positive billede af den palæstinensiske befolkning bekræftes, både i scenen med bedstefaren, men også i slutscenen, hvor væreten, Saraa, sidder i et lokale, der ikke er truende, men bare består af farver og dyr.

Pioneers of Tomorrow har valgt at have en kvindelig vært. I palæstinensisk film er det ikke usædvanligt, at det er kvindelige karakterer, der spiller den mest dominante rolle. De portrætteres som stærke, og besidder oftest leder egenskaber. Dette er ikke underligt, taget i betragtning af, hvordan den politiske situation præger dagligdagen. Mange mænd er ikke til stede i hverdagen, enten på grund af arbejde, fordi de bliver holdt tilbage af Israel, eller i værste tilfælde er

---

* Jeg bilder mig ind at forhørslederen, engang imellem snakker arabisk med hebraisk accent, eftersom den måde han udtaler /R/ lyden på virker anderledes, i forhold til hvordan bedstefaren og Farfour udtaler /R/

omkommet. Dette betyder at kvinden får en central rolle i hverdagen.⁵⁷

Saraa er klædt i lys hijab, som tydeligt indikerer, at hun er muslim og kobler hende til den palæstinensiske befolkning eftersom store dele af den palæstinensiske befolkning er muslimer, og understreger det faktum at Hamas er en religiøs organisation.⁵⁸ Generelt i de klip jeg har set, fremstår hun som sympatisk. Hun snakker i et roligt toneleje, selv når hun irettesætter de andre karakterer.⁵⁹ I *Farfours død* besidder hun også denne ro, da hun stille og roligt, men sørgmodigt, fortæller, at Farfour nu har begået martyrdom.

Alle disse elementer er med til at bekræfte samfundsmæssige overbevisninger. Det gode og det onde sættes hele tiden op imod hinanden. Hvor der på den ene side står de tapre palæstinensere, der kæmper for frihed, mens der på den anden side står de næsten ikke menneskelige israelere, der handler umoralsk.

4.3 Samfundsmæssige overbevisninger og dialogen

Jeg gennemgår i de næste delafsnit, de forskellige samfundsmæssige overbevisninger, der kommer til udtryk i dialogen.

4.3.1 Negative og positive attributter (dehumanisering og patriotisme)

I første scene siger bedstefaren til Farfour: "The land is called Tel Al-Rabi". But unfortunately, the jews called it 'Tel Aviv' after they occupied it", denne oplysning få Farfour til at græde, hvilket projicerer dårlighed over på jøderne, og sætter dem i et dårligt lys.

Bedstefaren snakker positivt om landet, "It is a beautiful land, all covered in flowers and olive and palm trees. I want you to protect it, Farfour". Her tillægges palæstinenserne positive attributter, eftersom bedstefaren snakker positivt om Palæstina. Farfour skal beskytte landet, hvilket giver Farfour karaktertræk som værende modig og stærk, og med ansvar for landets fremtid. Her formidles der altså patriotisme, eftersom han vil beskytte Tel Al-Rabi' og Palæstina.

Bedstefaren tillægger Farfour flere positive egenskaber gennem sit ordvalg. For eksempel siger han "entrusting you with this", bedstefaren stoler altså på Farfour. Loyalitet er en af de positive egenskaber palæstinenserne tillægger sig selv, og her ses det, hvordan denne opfattelse også findes i *Pioneers of Tomorrow*.

⁵⁷ Ben-Ziv.Mokad, Yael. "Borders in motion: The Evolution of the Portrayal of the Israeli-Palestinian conflict in Contemporary Israeli Cinema" 2011. s. 286

⁵⁸ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/gz.html> 30-05-2013

⁵⁹ http://www.youtube.com/watch?v=_ExZVimjST8 27-05-2013

Udholdenhed er en anden egenskab der præsenteres i programmet, eftersom Bedstefaren beder Farfour om, ikke at opgive kampen mod israelerne, og blandt andet gennem dette, bekræftes det meget stærke positive selvbillede af palæstinenserne hele tiden i klippet. Dette er med til at fastholde det negative billede af Israel. De to folkefærd sættes hele tiden op mod hinanden, hvor palæstinenserne på den ene side er de gode, udholdne og loyale, mens israelerne er en besættelsesmagt.

Efter bedstefaren dør, siger Farfour: "Grandpa entrusted me with this great trust, but I don't know how to liberate this land from the filth of the criminal, plundering jews, who killed my grandpa and everybody". I dette citat udtrykkes Farfours billede af jøderne. Brugen af de negativt ladede ord som beskidte, kriminelle og plyndrende introducerer en retorik, der tegner et tydeligt negativt billede og bidrager til dehumaniseringen af jøderne. Farfour lægger ansvaret for bedstefaren død, over på jøderne, samt alle andres død. En retorik der kan forstærke budskabet til seeren, som har mistet personer i den nære omgangskreds, og som lever i stadig fare for at miste.

Denne scene handler altså om at tillægge Farfour attributter som mod og pålidelighed, samt at dehumanisere jøderne. De negative attributter knyttet til jøderne forstærkes og konkretiseres i den efterfølgende scene. Farfour er blevet tilbageholdt, uden at vide hvorfor, af en fjendtlig autoritet, der må formodes at være det israelske politi pga. det israelske flag der findes på væggen. Som seer ved man heller ikke, hvorfor han er blevet ført til afhøring. Igennem dette bliver der gestaltet en form for uskyldighed og uretfærdighed omkring Farfour. Selvom Farfour fremstilles som uskyldig, gør han modstand over for forhørslederen, ved at nægte at sætte sig ned.

Modstanden bliver større jo mere scenen udvikler sig. Det viser sig, at politiet har fået information om, at Farfour har fået dokumenter fra sin bedstefar, men det fremgår ikke hvor denne information kommer fra. Forhørslederen udtaler: "It's none of your business who told us", her tegnes et tydeligt billede af en autoritær figur der ikke er til at stole på.

At forhørslederen har fået oplysninger som disse, kan tolkes på to måder. Enten findes der en stikker i Farfours omgangskreds, der har overleveret oplysningerne. Dette strider imod de positive attributter, der er tillagt Farfour. En anden mulighed er, at Farfour er blevet overvåget af jøderne. Hvilket fremstiller jøderne som en magtinstans, der forhindrer frihed.

Forhørslederen beder Farfour om at give ham papirerne, men Farfour nægter. Farfour træder nu mere i karakter og beviser, endnu engang, at han lever op til sin bedstefars ønske om loyalitet og mod. Farfour siger: "These are the land documents which my grandpa entrusted me, so that I would safeguard them and use them to liberate Jerusalem[...] Give them to you? My grandpa didn't tell me to give them to you", samtidig med at han viser denne loyalitet over for sin bedstefar, mistænkeliggør han forhørslederen ved at pointere, at Farfours bedstefar ikke har givet ham

instrukser om at give papirerne til israelerne.

Det næste der sker, er en meget stereotyp fremstilling af jøderne. En af de metoder forhørslederen bruger for at prøve at overtale Farfour til at overgive dokumenterne, er at tilbyde penge, ”Farfour, we want to buy the land[...] You'll get lots of money and we'll take the documents, and that's it”. Den stereotype fremstilling af jøder som forretningsmænd og pengedrevet, genetableres her. Selvfølgelig vil Farfour ikke sælge skødet og siger fra over for forhørslederen, og fremstår som modig, ”No, we're not the kind of people who sell their land to terrorists” siger Farfour. Denne beskyldning om at israelerne er terrorister, får forhørslederen til at handle voldeligt mod Farfour. Efter Farfour er blevet mishandlet en gang, prøver forhørslederen igen at overtale Farfour, men Farfour nægter stadig. Så selvom Farfour bliver udsat for vold, lader han sig ikke kue, og holder sit løfte til sin bedstefar, om at beskytte sit land, mens israelerne fremstilles som voldelige og i sidste end mordere, da konsekvensen af mishandlingen, er Farfours død.

Denne oplysning får vi i den sidste del af klippet. Her befinder vi os i tv-studiet sammen med Saraa. Israelerne er blevet dehumaniseret gennem at tillægge negative attributter og beskyldninger om at være terrorister, samt forhørslederens mishandling af Farfour. De kan næsten ikke gøres mere onde, og dog. Den sidste replik fjerner det sidste af det menneskelige hos israelerne: ”He was martyred at the hands of the criminal, the murderers, the murderers of innocent children, who killed Iman Hijo, Muhammad Al-Dura and many others”, ikke nok med at forhørslederen slog Farfour ihjel, så er rigtige børn også omkommet. Her går tv-programmet fra at vise opdigtede hændelser, med fiktive personer, til at koble hændelsen til virkeligheden. Fiktionen overgår altså til virkeligheden, hvilket gør at forhørslederen ikke kun er ond i *Pioneers og Tomorrow*, men også i det virkelige liv og samfundsmæssige overbevisninger, forankres her ud igennem tv-programmet. De to dødsfald der refereres til, skete under det andet intifada. Muhammad al-Dura er navnet på den 12-årige dreng der, med sin far, blev fanget imellem israelsk militær og palæstinensiske oprører, i 2000, i Gaza. Under stridighederne, blev Muhammad skudt af det israelske militær.⁶⁰ Iman Hijo var en 4 måneder gammel baby, der blev dræbt under et israelsk militærangreb, også i Gaza, i 2001.⁶¹

Israel er i dette kort klip blevet total dehumaniseret. Dehumaniseringen af Israel i forhold til de positive attributter der bliver tillagt Farfour, Saraa og bedstefaren, både gennem dialogen, men også i mise-en-scene, gør at den modstand Farfour yder bliver legitim, i forhold til det retfærdige mål som er et frit Palæstina, hvor befolkningen kan leve i sikkerhed, uden trusler fra andre stater.

⁶⁰ <http://www.guardian.co.uk/world/2013/may/23/israeli-report-denies-death-al-dura> 28-05-2013

⁶¹ <http://www.nytimes.com/2001/05/11/world/another-gaza-day-another-dead-child.htm> 128-05-2013

4.3.2 Offerrollen

Selvom Farfour fremstilles med positive attributter, sættes han alligevel i en offerrolle. I citatet "the Jews called it 'Tel Aviv' after they occupied it" fastslås det at Palæstina og den palæstinensiske befolkning, er offer for besættelsen. Ifølge *Pioneers of Tomorrow* er det rigtige navn for Tel Aviv, Tel Al-Rabi'. Der er altså sket en sproglig ændring, hvilket bekræfter at besættelsen rykker ved palæstinenserne kulturelle og sproglige fundament.

Dette bekræfter den samfundsmæssige overbevisninger om palæstinenserne som ofre for en besættelsesmagt, der eksisterer i det palæstinensiske samfund, og viser at samfundsmæssige overbevisninger afspejles i sproget i et samfund.

Men det er ikke kun gennem sproget at den palæstinensiske befolkning fremstilles som offer. Efter bedstefaren dør, holder Farfour jøderne ansvarlige for hans død: "I don't know how to liberate this land from the filth of the criminal, plundering Jews, who killed my grandpa and everybody". Selvom det tydeligt fremgår af klippet, at jøderne ikke direkte har slået bedstefaren ihjel, kobles bedstefarens død til besættelsen eftersom der kort klippes til den mur, der omringer israelsk territorium, og her bruges som billede på hvordan bedstefaren har været fanget i sit eget land og derfor døde uden at være fri. Han har ikke haft friheden til at vende tilbage til sin jord. Den berøvede frihed sidestilles med døden. Her bliver bedstefaren og alle andre (palæstinensere) gjort til et offer for Israels handlinger.

I forhørsscenen har vi allerede fastslået, at Farfour fremstilles som uskyldig. Hans uskyldighed gør ham til et offer for israelsk politi, eftersom at Farfour ikke har noget valg end at sælge skødet. At han ikke vælger at gøre det, får den konsekvens at Farfour bliver mishandlet. I denne scene sker bekræftelsen af Palæstina som offer for Israels handlinger, gennem den fysiske vold mod Farfour. Den værste tænkelige konsekvens forekommer af forhøret, nemlig at Farfour dør og bliver et reelt offer. Ikke kun et offer, som i hans bedstefars tilfælde, hvor der skete en indskrænkning af basale rettigheder, men fordi han mister sit liv som følge af konflikten.

Farfour har ikke en chance mod forhørslederen, men alligevel gør han modstand. Her fremstilles kun den ene side af den dobbelte asymmetri, der findes i konflikten mellem Israel og Palæstina, eftersom Israel har suverænt mest magt, i kampen Israel versus Palæstina, da de er i besiddelse af den største militære kapacitet.

I slutscenen fastslår Saraa, gennem citatet omhandlende Iman Hijo og Muhammad al-Dura, at Palæstina er offer for israelske forbrydelser. Det er både voksne, som bedstefaren, og børn der er offer for konflikten. Offerrollen kan sammen med de positive attributter og dehumaniseringen, bidrage til legitimering af anvendelsen af vold for at opnå det retfærdige mål, for at skabe sikkerhed

for befolkningen.

4.3.3 Ejerskab, legitimering, delegitimering

Som tidligere nævnt overdrager bedstefaren en nøgle og et skøde. Nøglen og skødet beviser, at den jord israelerne har besat, retmæssigt tilhører Farfour og hans familie, hvilket bedstefaren også fortæller: "And these are the documents proving that the land is ours, Farfour". Dokumenter som disse bibeholder overbevisningen om, at det palæstinensiske folk har legitim ret til landområder, der enten er blevet overtaget af bosættere, er lokaliseret i de såkaldte sikkerhedsområder eller inden for muren.

Det fremgår at *Pioneers of Tomorrow* har et ønske om at få hele Palæstina tilbage. Den sproglige ændring bedstefaren omtaler fra det oprindelige Tel Al-Rabi' til Tel Aviv tjener som argument for, at palæstinenserne har legitim ret til området eftersom, Tel Al-Rabi' er arabisk. Under forhørsscenen viser Farfour desuden at han nu anser sig selv som retmæssig ejer af Palæstina, det kommer til udtryk i citatet: "These are the land documents which my grandpa entrusted to me, so that I would safeguard them and use them to liberate Jerusalem. When the land are liberated, we will go and live there". Jerusalem er en hellig by for de tre monoteistiske trosretninger, og et af muslimernes helligste steder, al-Aqsa moskéen, ligger i Jerusalem. Religionens fremtrædende rolle i den palæstinensiske kultur er her med til at fastholde ideen om at byen har tilhørt, og stadig tilhører, den palæstinensiske befolkning, og udtrykker en forkastelse af den internationale resolution der blev lavet i 1948. Herved etableres en følelse af oprindelig tilhørsforhold, og legitimt ejerskab, samt de-legitimering af israelernes rettigheder. De ekskluderes altså på baggrund af både deres, etniske, men også religiøse identitet.

Forhørslederen prøver at overtale Farfour til at overgive dokumenterne, men han nægter og siger: "I won't give them to criminal despicable terrorists", mens han peger på manden der forhører ham. Ved at kategorisere forhørslederen som terrorist, de-legitimeres han politisk.

Efter USA gik ind i Irak og Afghanistan, i begyndelsen af 2000erne, har det været en udbredt tanke, i det internationale samfund, at bekæmpe ikke-demokratiske stater og terrororganisationer, der er en trussel mod en befolkning.⁶² Når israelerne de-legitimeres på denne måde, bliver modstanden fra det palæstinensiske folk legitim, og herved også brugen af vold. Terroriser skal bekæmpes helt, så folk ikke behøver at leve i frygt for det næste angreb.

---

⁶² Ramsbotham, Oliver, Woodhouse, Tom & Miall, Hugh, *Contemporary conflict resolution: the prevention, management and transformation of deadly conflicts*, 3. ed., Polity, Cambridge, 2011. s.278

Det vil altså sige, at ved at Farfour kategorisere Israel som terrorister, mister de deres legitime ret. Da palæstinenserne legitimeres som de retmæssige ejer af det geografiske område, legitimeres det retfærdige mål, der er knyttet til et zero-sum resultat. På den måde udtrykker og fastholder *Pioneers of Tomorrow* hele Israel-Palæstina konflikten.

4.3.4 Den homogene gruppe

Klippet tegner et skarpt billede af to grupper. Både den palæstinensiske befolkning og den israelske befolkning, bliver fremstillet som værende to homogene grupper, der står i kontrast til hinanden. Når forhørslederen omtaler hvem der vil have Farfours papirer, siger han *we* eller *us*, ”we have heard”, ”Farfour we want you to give us the land documents”. På omkring to minutter siger forhørslederen *we* og *us* mere end 10 gange. Når forhørslederen referer til sig selv på den måde, bekræfter han, at han er en del af en større gruppe. En mulighed er, at han bare referer til sine kollegaer inden for politiet, men eftersom Farfour i scenen før har snakket om hvordan jøderne er kriminelle og mordere, og pga af det førnævnte flag, er det sandsynligt at forhørslederen repræsenterer hele den israelske befolkning. Indtrykket af at forhørslederen tilhører en gruppe, forstærkes yderligere af, at Farfour siger ”criminal despicable terrorists”, han udtrykker altså, at der er flere end bare forhørslederen, hvilket tyder på, hans opfattelse af israelerne er, at de alle sammen er terrorister og derved kan betragtes som en homogen gruppe.

Under forhøret giver Farfour udtryk for, at også han er en del af en større gruppe, der har et fælles mål. Blandt andet siger han: ”we will go and live there”, *we* understreger, at han tilhører en gruppe. Dog er det mest tydeligt i citatet: ”No, we're not the kind of people who sell their land to terrorists”. Farfour bekræfter her, at han ser sig selv som en del af en gruppe der har stærke tanker om sig selv og hvor der findes samfundsmæssige regler og normer, der skal overholdes. Citatet sender også en meddelelse til seerne om, at hvis nogen tænker på at sælge sine dokumenter eller bare generelt handle med israelerne, så er det ikke acceptabelt, eftersom israelerne er terrorister.

I den sidste del af klippet i studiet, taler Saraa til seerne: ”Yes, my dear children, we have lost our dearest friend, Farfour”, her kobler hun sig selv til de seere der følger med i *Pioneers of Tomorrow* og på den måde, tilhører seerne den samme gruppe som Farfour og Saraa. De positive attributter som tildeles Saraa, Farfour og bedstefaren står i skarp kontrast til den negative fremstilling af israeleren og tjener til at tegne et billede af at grupperne eksisterer som ”in gruppe” og ”out gruppe”, og på den måde forstærker homogeniteten i begge grupper. Der findes på intet tidspunkt, i nogle af de klip jeg har set, en lille mulighed, for at der kan opstå et samarbejde, mellem

Israel og Palæstina, hvilket er med til at bekræfte, at det er det retfærdige mål der kæmpes for, og resultatet kun kan blive zero-sum.

4.4 *Pioneers of Tomorrow* og hverdagen

De to andre klip jeg har valgt ud, samt klippet med Farfour omhandler tre forskellige problematikker, for befolkningen i Gaza, ved at være under besættelse. Klippet med Farfour, omhandler problematikken, med politiske fanger. Klippet med bien Nahoul, omhandler hvordan checkpoints og blokader, påvirker folks hverdag, og mulighed for at komme til et hospital. Klippet med Assud, kaninen, omhandler Israelsk militærs bombing af Al-aqsa (tv-stationen).

Når man ikke er en del af en konflikt, kan disse klip, forekomme meget voldsomme og uvirkelige. Men for børn i Palæstina er disse voldsomme episoder, der vises i *Pioneers of Tomorrow* en del af hverdagen.⁶³ Volden og børnenes forhold til vold skal integreres i samfundet, så dagligdagen kan fungere under disse omstændigheder.

Vold er noget mange børn i Gaza har oplevet. En undersøgelse lavet af G.C.M.H.P. viser at næsten halvdelen af de børn i undersøgelsen, har set deres far slået eller ydmyget af israelsk militær.⁶⁴ Ifølge hjemmesiden www.humanrightsmarch.dk, fandtes, der i 2011, fem-tusind, eller flere, politiske fanger i de israelske fængsler, hvilket betyder at en stor del af børn i Gaza, højst sandsynligt, kender nogen der bliver holdt tilbage.⁶⁵ På den måde viser *Pioneers of Tomorrow*, i klippet hvor Farfour bliver forhørt, en hverdag, der ikke er fremmed. Disse hændelser bliver dog udelukkende brugt til at retfærdiggøre modstand mod Israel.

Efter Farfours død, bliver bien Nahoul introduceret. Men det går ikke bedre for Nahoul. I et sammenklip af en række programmer, sendt mellem 2. og 9. februar 2008. Ser man hvordan Nahoul er syg og dør. Nahoul overlever ikke sin sygdom, fordi hans forældre ikke havde mulighed for at tage til et hospital i Egypten. Det er ikke altid der findes tilgang til akut hjælp. Hvis en person bliver syg og behøver hjælp og hospitaler i Gaza ikke har midler til at udføre nødvendige indgreb, er vejen til et andet hospital lang.⁶⁶ Selvom situationen er akut, skal man igennem de checkpoints, der findes på vejen, og ambulancer kan ikke bevæge sig frit mellem de besatte territorier.

Det sidste klip handler også om hvordan en karakter dør. Nemlig kaninen Assud. Assud, dør

---

⁶³ http://www.nytimes.com/2008/04/01/world/middleeast/01hamas.html?pagewanted=3&ref=middleeast&_r=0 25-05-2013

⁶⁴ Moore, Donald J. "Gaza's Children. The innocent victims of wartime violence". American Press Inc 2008 s. 17

⁶⁵ <http://www.humanrightsmarch.dk/fangegruppe/fangegruppe.htm> 27-05-2013

⁶⁶ <http://www.amnesty.org/en/news-and-updates/suffocating-gaza-israeli-blockades-effects-palestinians-2010-06-01> 30-05-2013

som en konsekvens af et israelsk militærangreb på Al-Aqsa tv-stationen.⁶⁷ Denne episode blev sendt den mellem den 2. og 9. januar 2009.⁶⁸ Dette klip afspejler hvilke konsekvenser de militære angreb har på befolkningen i Gaza. Det viser at disse angreb kan gå ud over uskyldige mennesker, der befinder sig det forkerte sted på det forkerte tidspunkt.

Alle klippene er altså en del af hverdagen og afspejler til dels, hvordan det er at være barn i Gaza. Børnene kan igennem programmet, identificere sig med situationerne. Programmet bruger desværre disse situationer til at tillægge martyrdøm et mere positivt rygte end det allerede har. Programmet tilbyder ikke noget alternativ til martyrdøm og dermed integrerer volden på en ensidig måde. En undersøgelse lavet af G.C.M.H.P. viser at 36 procent af drenge mellem 8 og 12 og 17 procent af piger i den samme alder, udtrykte et ønske om at dø martyrdøden.⁶⁹

Hvis man lever i et samfund, hvor man hver dag bliver gjort opmærksom på at man lever under besættelse, ikke bare gennem medier, men i alt hvad man fortager sig og at udsigterne til en løsning er nærmest ikke eksisterende, må man fortælle sig selv, at det ikke er uden grund, når personer i ens omgangskreds dør eller bliver taget til fange. Ved at vende sig til for eksempel religion, bliver døden mere acceptabel og specielt med islamisk jihad, hvor det belønnes, hvis man ofrer sig.⁷⁰ I *Pioneers of Tomorrow* bliver alle dødsfald, betegnet som jihad, hvilket kan give en følelse af ro, eftersom døden ikke har været forgæves, og at personen i stedet er hos Allah. Dette kan gøre det lettere at cope med frygten.

Ud fra de vilkår, den palæstinensiske befolkning lever under. Virker det naturligt, at en tv-station producerer et program der tager problematikken ved at være under besættelse op. Så at Hamas producerer et program der skildrer hverdagen set i lyset af konflikten, er ikke underligt. Dog fremstilles konflikten meget sort og hvidt, og programmet er meget kontroversielt.

5. Konklusion

Selvom om programmet teoretisk set burde have en effekt på barnet, kan dette være svært at måle. De samfundsmæssige overbevisninger, der formidles i *Pioneers of Tomorrow*, findes i samfundet, og kan derfor allerede være internaliseret i barnet. Dog er de børn, programmet henvender sig til så små, at deres selv ikke er udviklet så meget endnu.

Hvis der, som Bar-Tal skriver, sker en kognitiv frysning i samfund under en konflikt, har et

⁶⁷ <http://edition.cnn.com/2008/WORLD/meast/12/27/gaza.israel.strikes/index.html> 27-05-2013

⁶⁸ *Pioneers of Tomorrow* <http://www.youtube.com/watch?v=eii225G-HM> 30-05-2013

⁶⁹ Moore, Donald J. "Gaza's Children. The innocent victims of wartime violence". American Press Inc 2008 s. 17

⁷⁰ Raja, Masood Ashraf "Death as a Form of Becoming: the Muslim Imagery of Death and Necropolitics" i *DOMES: Digest of Middle East Studies*. Vol. 14 issue 2, 2005. s. 13

barn ikke mulighed for at sætte spørgsmålstejn ved de påstande og følelser, det bliver udsat for fra forskellige kilder, eksempelvis *Pioneers of Tomorrow*. Programmet bliver altså bias-information, om hvordan konflikten hænger sammen, uden at give seeren mulighed for at forholde sig kritisk, men bekræfter stærke samfundsmæssige overbevisninger, der allerede er tilstede. Her begynder en tidlig formidling af stærke samfundsmæssige overbevisninger, hvilket kan føre til en tidlig forankring af disse i barnets narrative.

Barnets etniske identitet bliver bekræftet i dette tv-program, gennem den identitet som værterne Farfour og Saraa har. Hvis barnet identificerer sig med værterne, og de bliver en del af dets socialiseringsproces, er der mulighed for, at barnet afspejler de holdninger og tankemønstre, der fremstilles i *Pioneers of Tomorrow*. Herved lærer barnet at de holdninger det udtrykker, er accepterede i samfundet. Børn kan allerede i en tidlig alder skelne mellem etnisk forskellighed og religiøse symboler.⁷¹ Når *Pioneers of Tomorrow* formidler ekskludering, på baggrund af etnicitet og religion, bekræftes det over for barnet, der ser programmet, at denne form for ekskludering er acceptabel.

I en række af de andre klip jeg har gennemset i min materiale udvælgelse, ser man igen og igen, hvordan børn ringer ind til *Pioneers of Tomorrow*, og udtrykker stærke samfundsmæssige overbevisninger.⁷² Tit virker det som om, at de meninger, der gives udtryk for, er indøvede og fremstår mere som en adaption til omsorgspersoners samfundsmæssige overbevisninger. Ved at børn ringer ind og fortæller om deres forhold til Palæstina, viser det over for seeren, at andre børn deler de samme samfundsmæssige overbevisninger, som *Pioneers of Tomorrow* og derved bekræftes og legitimeres disse holdninger, over for børn der ser programmet.

Men som skrevet tidligere, er det svært at måle effekten af dette tv-program. Men som der blev gjort opmærksom på i afsnittet *Tidligere forskning*, er der projekter der viser, at hvis børn udsættes for tv-programmer, der promoverer positive billeder af ”de andre”, sker der en positiv og målbar ændring i børns associationsmønster i forhold til den anden side. I et forsknings projekt, med den israelske og palæstinensiske udgave *Seesame street*, fremlægges der bevis for, at programmer der formidler tolerance overfor jøder, henholdsvis palæstinensere, kan have en positiv effekt og nedbryde stereotype billeder af andre etniske grupper. Desværre for forsøget, viste programmet sig kun at have en positiv effekt på de israelske og palæstinensisk-israelske børn der deltog, mens der hos de palæstinensiske børn ikke skete en ændring af deres stereotype forestilling om jøder.⁷³ En anden undersøgelse har dog vist, at selvom palæstinensiske børn har en stereotyp

⁷¹ Brenick; Killen (m.fl.). ”Social Understandig in Young Israeli-Jewish, Israeli-palestinian, Palestinian, and Jordanian Children: Moral Judgments and Stereotypes” 2010. s. 896

⁷² *Pioneers of Tomorrow* <http://www.youtube.com/watch?v=qSwpAX1xvrc> 14-05-2013

⁷³ Cole, C. F.; Arafat, C. (m. fl.). ”The educational impact of *Rechov Sumsum/Shara'a Simsim: A Sesame Street* television series to promote respect and understandig amog children living in Israel, the West Bank, and Gaza”, i

forestilling omkring jøderne, betyder det ikke at de handler ud fra disse.⁷⁴ Det kan være værd at undersøge, hvorfor nedbrydning af stereotype billeder, gennem medier, ikke sker lige så hurtigt hos palæstinensiske børn i forhold til andre grupper af børn i konflikten.

Teorien er brugbar for at udpege hvordan samfundsmæssige overbevisninger, kommer til udtryk i medier, som vist i analysen. Ved at identificere disse, kan man udvikle børneprogrammer, der strider imod samfundsmæssige overbevisninger. Dette gør, at et barn får andre informationskilder, og på den måde åbner op for den mulighed, at et barn kan sætte spørgsmålstejn ved de samfundsmæssige overbevisninger, der allerede findes. På den måde kan man bryde de tankemønstre, som det viste sig at ske for både den israelske gruppe af børn og den palæstinensisk-israelske gruppe, der dominere samfundet, og igennem, blandt andet medier, bliver overført fra den ældre generation til den yngre.

At bryde disse tankemønstre er en langvarig og kompliceret proces. Den inkluderer ikke kun den palæstinensiske befolkning, men hele Israel-Palæstina. Medier til børn er kun et moment i en meget kompliceret konflikt. Det er ikke kun medier rettet til børn, der er vigtige. Men da de er fremtiden, synes jeg, det var passende sted at starte, helt nede i knæhøjde.

International Journal of Behavioral Development. 27:5, 2003. s. 420

⁷⁴ Brenick; Killen (m.fl.). "Social Understanding in Young Israeli-Jewish, Israeli-palestinian, Palestinian, and Jordanian Children: Moral Judgments and Stereotypes" 2010. s. 905

6. Litteraturliste

Primært materiale

- *Pioneers of Tomorrow*, Al Aqsa TV, Palæstina, sæson 1, episode 5, sendt 29. juni 2007. tilgængelig via http://www.youtube.com/watch?v=m3vGDmdEP_0 14-05-2013
- *Pioneers of Tomorrow*, Al Aqsa TV, Palæstina, sæson 2, episode 5, sendt mellem den 2. og 9. februar 2008. Tilgængelig via <http://www.youtube.com/watch?v=eeii225G-HM> 14-05-2013
- *Pioneers of Tomorrow*, Al Aqsa TV, Palæstina, sæson 3, episode 5, sendt den 2. januar 2009. Tilgængelig via <http://www.youtube.com/watch?v=Vn0S4oZW05o> 14-05-2013

Sekundært materiale

Utrykt

- *Pioneers of Tomorrow*, Al Aqsa TV, Palæstina, sæson 2, episode 1. Sendt den 6. juli 2007 <http://www.youtube.com/watch?v=qSwpAX1xvrc>
- *Pioneers of Tomorrow*, Al Aqsa TV, Palæstina, sæson 3, episode: usikkert), sendt februar 2008 (dato usikkert). Tilgængelig via http://en.wikipedia.org/wiki/Tomorrow's_Pioneers#Season_2:_July_2007-February_2008
- *Promises*, Promises, Film Project, USA, 2001, Carlos Bolado, B. Z. Goldberg & Justine Shapiro. (dokumentar)
- *To Die in Jerusalem*, HBO Documentary m.fl., Israel/Usa, 2007, Hilda Medalia. (dokumentar)
- *Louis Theroux: The Ultra Zionists*, BBC, England, 2011, Louis Theroux

Elektroniske kilder

- Central Intelligence Agency: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/gz.html> 30-05-2013
- The Middle East Media Reseach Institute: <http://www.memri.org/about-memri.html> 17-02-2013
- U.S Department of State: <http://www.state.gov/j/ct/rls/other/des/123085.htm> 21-05-2013
- Tel Aviv University: <http://www.tau.ac.il/~daniel/biog.html> 29-05-2013
- Erlanger, Steven. "In Gaza, Hamas's Insults to Jews Complicate Peace", *The New York Times*, 01-04-2008. Via http://www.nytimes.com/2008/04/01/world/middleeast/01hamas.html?pagewanted=1&_r=0&ref=middleeast 16-02-2013
- Forfatter ukendt. "MEMRI and its Mickey Mouse translation" 14-05-2007. via <http://www.factsontheground.co.uk/2007/05/14/memri-and-its-mickey-mouse-translation/> 14-05-2013
- Forfatter ukendt. "Suffocating Gaza - the Israeli blockade's effects on Palestinians" 01-06-2010. Via <http://www.amnesty.org/en/news-and-updates/suffocating-gaza-israeli-blockades-effects-palestinians-2010-06-01> 30-05-2013
- Higgins, Andrew. "How Israel Helped to Spawn Hamas", *The Wall Street Journal*, 01-24-2009. Via http://online.wsj.com/article/NA_WSJ_PUB:SB123275572295011847.html 23-

05-2013

- Orme Jr, William A. "Another Gaza Day, Another Dead Child", *The New York Times*, 11-05-2001. Via <http://www.nytimes.com/2001/05/11/world/another-gaza-day-another-dead-child.html> 27-05-2013
- Sheerswood, Harriet. "Father of Muhammad al-Dura rebukes Israeli report on son's death", *The Guardian*, 23-05-2013. via <http://www.guardian.co.uk/world/2013/may/23/israeli-report-denies-death-al-dura> 27-05-2013

Trykt materiale

- Bar-Tal, Daniel, 2000. *Shared Beliefs in a Society*. California: Sage Publications, Inc.
- Bar-Tal, Daniel; Rouhana, Nadim N., 1998. "Psychological Dynamics of Intractable Ethnonational Conflicts. The Israeli – Palestinian Case", *American Psychologist*, Vol. 53, No. 7
- Brenick, Alaina; Killen, Melanie (m.fl.), 2010, "Social Understandig in Young Israeli-Jewish, Israeli-palestinian, Palestinian, and Jordanian Children: Moral Judgments and Stereotypes", i *Eraly Education & Development*, 21:6
- Bordwell, David & Thompson, Kristin, *Film art: an introduction*, 9. ed., McGraw-Hill, New York, 2010
- Coco, Lo Alida; Inguglia, Christiano; Pace, Ugo, "Childrens's understanding of ethnic belonging and the devolpment of ethnic attitudes" i *Children's understanding of society*, (red.) Barrett, Martyn D. & Buchanan-Barrow, Eithne, Psychology Press, Hove, 2005
- Cole, Michael; Cole, Sheila R; Lightfoot, Cynthia (2013). *The development of children*. 7. ed. New York: Worth Publishers
- Cole, C. F.; Arafat, C. (m. fl.). "The educational impact of *Rechov Sumsum/Shara'a Simsim: A Sesame Street* television series to promote respect and understandig amog children living in Israel, the West Bank, and Gaza", i *International Journal of Behavioral Development*. 27:5, 2003.
- Custers, Kathleen; Van den Bulck, Jan, 2012. "Clinical practice. Fear effects by media", *European Journal of Pediatrics*.
- Kirkorian, Heather L.; Wartella, Ellen A; Anderson, Daniel R. 2008 . "Media and Young Children's Learning", *The Future of children*. Vol. 18, No. 1.
- Livingstone, Sonia, "Media audiences, interpreters and users" i *Media audiences*. (red.) Gillespie, Marie, Maidenhead: Open University Press, 2005.
- Ramsbotham, Oliver, Woodhouse, Tom & Miall, Hugh, *Contemporary conflict resolution: the prevention, management and transformation of deadly conflicts*, 3. ed., Polity, Cambridge, 2011.
- Raja, Masood Ashraf "Death as a Form of Becoming: the Muslim Imagery of Death and Necropolitics" i *DOMES: Digest of Middle East Studies*. Vol. 14 issue 2, 2005.
- Talmon & Peleg (red). *Israeli Cinema. Identities in motion*. University og Texas Press: Austin, 2011